

SAMENSPEL

Wijkblad van de *Christus Triumfatorkerk*, J. v. Stolberglaan 154 te Den Haag
18^e jaargang nr. 10 – december 2013

Abonnementsprijs € 10,00 (+ evt. portokosten ad € 11,00) per jaar
Bankrekeningnr: 514 40 61 t.n.v. *Stichting Christus Triumfatorkerk* o.v.v. *Samenspel*

Redactie: Henk Hospes, Laan van Wateringse Veld 277, 2548 BL Den Haag
Email: samenspel@ctkerk.nl tel. 070 327 03 66
Greet Hulshof, Wouter Müller, Adriaan Sala
Advertenties: Bert van der Sluis, Jacob Mosselstraat 11, 2595 RD Den Haag
Bezorging: Henk Hospes tel. 070 327 03 66

Koster : Kristin Anderson tel. 070 383 76 55
b.g.g. en alleen in dringende gevallen 070 331 03 79
email: koster-beheerder@ctkerk.nl

Predikanten: ds. Ruud Stiemer, Jul. van Stolberglaan 285, 2595 CH
di, do en vrijdag van 8.30 tot 9.30 uur en rond 18 u tel. 070 382 52 65
(maandag vrij) woensdag *Noorderkerk*
email: ruudstiemer@ctkerk.nl
ds. Berit Bootsma-Gerritsen, Mariastraat 73, 2595 GM
maandag, woensdagmiddag, donderdag tel. 070 359 62 39
email: beritbootsma@ctkerk.nl

Wijkkerkenraad:

Voorzitter: Anita van Koningsveld, Laan v N. O.- Indië 142, 2593 CA
email: avdwal@casema.nl tel. 070 385 00 82
Scriba: Wilma Beeftink, Guirlande 106, 2496 WR tel. 015 361 82 67
email: scriba@ctkerk.nl

Kerkelijk Bureau: Jul. van Stolberglaan 154, 2595 CL Den Haag
GKO: van 9 - 12 uur op ma, wo en vrijdag tel. 070 385 36 45
pgg@casema.nl (GKO)
PGG PGG-ledenadministratie@ctkerk.nl
Website: www.ctkerk.nl

Zondagsbrief per email? Aanvragen bij Bert Jan van Veen (bertjanvv@gmail.com)

BANKREKENINGEN (DE NIEUWE IBANNUMMERS)

Vaste vrijwillige bijdragen:

- kerk (GKO):	NL98 INGB 0000 0435 55	Geref. Kerk 's Gravenhage-Oost
- kerk (PGG):	NL55 INGB 0000 6151 74	Prot. Gem. Wijk. Kerkentm. Bezuidenhout
Collectebonnen:	NL38 INGB 0000 0052 53	Collectebonnen GKO (voor GKO en PGG)
Diversen:	NL52 INGB 0005 1440 61	Stichting <i>Christus Triumfatorkerk</i> o.v.v. het doel (*) - * Samenspel / * Ver jaardagsfonds / * Wijkkas / * Giften / * Legaten
Diaconie (GKO):	NL05 INGB 0000 4270 21	Diaconie Geref. kerk 's Gravenhage-Oost
Diaconie (PGG.):	NL65 INGB 0000 1768 71	Diaconie Herv. Wijkgem. Bezuidenhout-
Zending (GKO):	NL47 INGB 0000 0004 35	Beraadsgroep Missionaire Zaken GKO

Van de redactie

Onrust binnen de gemeente heeft de afgelopen maand menigeen uit de slaap gehouden. En nog. Daarvan getuigen de geluiden tijdens het koffiedrinken na de dienst. Dat door met elkaar te praten en naar elkaar te luisteren met hulp van de Heer de rust mag weerkeren. Meer over dit onderwerp in de rubriek *TeamGeest* van ds. Ruud Stiemer.

Bij alle onrust hebben we deze maand toch ook weer feest mogen vieren. Op blz. 15 vindt u een foto-impressie van de feestelijke dienst rondom de doop en bevestiging van ambtsdragers op 10 november jl.. Miriam Goudart sluit met haar column hierop aan door zich af te vragen hoe je als ouders omgaat met de situatie dat één van hen niet gelovig is. Een situatie waar wellicht meer gemeenteleden over kunnen meepraten. Wij nodigen hen van harte uit om hun ervaringen te delen.

Hoewel de titel anders doet vermoeden, zijn Michiel Pronk en zijn vrouw Rianne alweer ruim drie jaar geleden naar het hoge noorden afgereisd. Een interview in het blad *Predikant en Samenleving* bracht ons weer even op hun spoor. Een andere 'oude bekende' vermaakt ons alweer enkele edities met humoristische anekdotes uit zijn lange loopbaan als predikant. Deze keer een leuke aflevering rond rouw- en trouwdiensten. Verder leest u in dit nummer over de ervaringen van zowel de komende als de gaande PIO. Van de laatste had u nog een verslag tegoed ter afronding van zijn stage. We zijn blij te lezen dat we Robin en zijn vrouw Martine voorlopig nog wel een tijdje zullen blijven ontmoeten in onze gemeente. Danny Spaans vervolgt deze maand de serie artikelen over 'onze' organisten. Het is leuk om te lezen hoe deze jonge man (hij is pas 25!) zich heeft ontwikkeld tot zo'n talentvolle organist en we wensen hem toe dat hij nog heel lang veel plezier mag beleven aan zijn muzikale activiteiten.

Zonder de andere kopijleveranciers tekort te willen doen, wil ik nog één bijdrage er uittichten: die van Marit Schrijver waarin zij verhaalt van haar ervaringen als vrijwilliger op het *Dankers centrum* in Nieuw Nickerie in Suriname en over de besteding van (een deel van) de opbrengst van de laatstgehouden bazar.

Het gebeurt regelmatig dat lezers reageren op iets wat ze in *Samenspel* hebben gelezen. Leuke reacties vaak. Maar is het u ook opgevallen dat er sinds vorige maand structureel iets aan het blad veranderd is? Nee, niet de omslag ... nóg niet! Maar wat denkt u van de papiersoort die bij het binnenwerk wordt toegepast? Denkt u nou niet dat ik zit te hengelen naar complimenten (hoewel ...?), maar zou het u niet tegenvallen als ik niet van deze gelegenheid gebruik zou maken om uw reactie te vragen voor de rubriek *Zo veel mensen* ...? Dus, wat houdt u tegen? Geef uw mening over *Samenspel*. Wat spreekt u in het blad aan en wat mist u of wat kunt u missen? Heeft u suggesties voor veranderingen of aanvullingen? Wat denkt u bijvoorbeeld van wat meer kleur in het blad? Uw reactie is van harte welkom!

Met een hartelijke groet,

Henk Hospes

Zomaar een wijsheid ...

Als de oordelen zijn verdwenen, blijft de liefde over.

Byron Katie

Inhoud

ACTIVITEITEN:

- 19 Agenda
- 22 Verslag Suriname – Marit Schrijver
- 26 Inzamelactie zonnebrillen
- 28 Kindernevendienst steunt Rosemary
- 32 Kerstviering doven en siechthorenden

COLUMNS:

- 17 Hoe doen jullie dat?! - Mirjam Goudart
- 20 Zwart op Wit – Adriaan Sala

DIVERSEN:

- 10 Mijn ervaring als PIO – Robin ten Hoopen
- 12 Kennismaking met het nieuwe liedboek
- 14 Kinderen van God – doopdienst 10 november
- 15 Foto-impressie
- 23 Onze organisten aan het woord – Danny Spaans
- 29 Humor in de kerk (3) - Bart Baak
- 31 Groeten uit Doorn – Anne Post (PIO)
- 32 Ambtsdragers & vrijwilligers

VASTE RUBRIEKEN:

- 4 Meditatie : Maranatha – ds. Ruud Stiemer
- 6 TeamGeest – ds. Ruud Stiemer
- 7 BerichtenBus – ds. Berit Bootsma
- 16 Van zondag tot zondag
- 18 Kerkdiensten en Collecten
- 25 Nieuwe Liedboek – lied 481
- 27 Reidans - Marieke van Vliet
- 33 Uit de kerkenraad
- 35 Cryptogram

(DE PAGINANUMMERS ZIJN IN DE INTERNETVERSIE GEWIJZIGD)

Maranatha

Meditatie

In de adventsperiode klinkt het woord 'Maranatha'. Het is een woord dat net als 'amen' uit het Aramees stamt, de taal die in de dagen van Jezus in het Joodse land gesproken werd. Het woord 'Maranatha' kan zowel vertaald worden met '*de Heer is gekomen*' als met, '*Heer, kom!*' In deze laatste betekenis is het een oproep, een gebed om de wederkomst van de Heer. We weten dat deze bede al in de vroeg christelijke kerk een plaats heeft in de avondmaalsliturgie. De apostel Paulus gebruikt dit woord aan het slot van zijn eerste brief aan de gemeente van Corinthe (hoofdstuk 16 : 22). Hij plaatst de bede om de komst van de Heer direct na een nogal venijnig zinnetje: "Als iemand de Heer niet liefheeft – hij zij vervloekt! *Maranatha!*" Waarom zet hij deze bede juist na deze boutte uitspraak? Om dit te kunnen begrijpen moeten we even kijken naar het geheel van de brief.

Het is rond het jaar 55 van de eerste eeuw. Paulus verblijft op dat moment in Efeze. Vijf jaar eerder heeft hij de gemeente van Corinthe gesticht. Terwijl hij in Efeze verblijft, ontvangt hij een aantal brieven uit Corinthe en krijgt hij bezoek van een paar gemeentelieden uit die stad. Ze vertellen over de actuele situatie in de christelijke gemeente in de havenstad: "Na uw vertrek zijn er verschillende predikers geweest, die een andere visie verkondigden dan dat u indertijd deed. Dit heeft verdeeldheid veroorzaakt en dus onderlinge spanningen." Deze toestand baart Paulus zorgen en hij besluit de gemeente van Corinthe te schrijven. In zijn brief verdedigt hij de boodschap die hij vijf jaar terug verkondigd heeft: 'de gekruisigde Christus'. Hij maant bovendien de gemeente tot eenheid en onderlinge liefde. Denk daarbij bijvoorbeeld aan hoofdstuk 12 en 13 uit zijn brief. Paulus doet dit op een heel persoonlijke en vooral ook pastorale wijze. Zoals een vader die tegen zijn kinderen spreekt.

Uit de woorden aan het slot van de brief blijkt dat de actuele situatie in de gemeente hem pijn doet. Immers, wat hij met zorg heeft opgebouwd en waar hij zijn leven voor heeft gewaagd, wordt door de verdeeldheid teniet gedaan. Maar wat voor Paulus het allerergste is, is dat daarbij de liefde voor Christus naar de achtergrond dreigt te verdwijnen. Door de verdeeldheid zien ze niet meer dat het dáár ten diepste om gaat. Waar de liefde voor Christus verdwijnt, verdwijnt ook de liefde voor broeders en zusters in de gemeente. En andersom: daar waar de liefde voor Christus centraal staat, daar zal het ook doorwerken in de onderlinge relaties.

Vandaar ook zijn emotionele oproep. "Als iemand de Heer niet liefheeft – hij zij vervloekt!" Paulus zegt daarmee in feite: "Ik zou het jullie wel willen inpeperen." Hij zegt het dus niet om hen daadwerkelijk te vervloeken, maar met het doel hen tot bezinning te brengen, opdat ze zich zouden omkeren naar Jezus toe. Zijn emotionele oproep wordt nog eens onderstreept door de uitroep: "Maranatha; kom, Heer!". Paulus gebruikt deze bede om de leden van de gemeente te wijzen, dat ze haast moeten maken met hun ommekeer, met hun zoeken van eenheid, met het leven vanuit de liefde in de gemeente: "Stel niet uit, talm niet. Leef er uit, want de Heer zal komen in heerlijkheid!"

Als ik Paulus' woorden lees, dan denk ik: "Zou Paulus ook zo hartstochtelijk zijn als hij onze situatie zou kennen? Zou hij dit ook kunnen schrijven aan de kerk in Den Haag? Aan u en mij?" Eerlijk gezegd ben ik daar wel bang voor. Door zijn woorden bemerk ik namelijk dat me een spiegel voorgehouden wordt, waarmee hij ons vraagt: "Hoe staat het met de liefde voor Christus? Heeft dat een centrale plaats onder ons? Of is die liefde soms op achtergrond geraakt door onze discussies? Is die liefde soms verdwenen

onder de stapels rapporten over kerk-zijn in deze tijd?" Wat zouden we dan antwoorden? Wat zou ik antwoorden?

In ieder geval wordt dit duidelijk: Paulus roept de gemeente van Corinthe – en indirect ook ons – op om terug te keren naar de basis: de liefde voor Christus. We mogen ons daarbij realiseren dat het – net als bij Paulus – dan niet gaat om een leerstelling, om een dogma of om een wetsregel, maar om het kloppende hart van God die in Jezus ons zijn liefde schenkt. Liefde die oneindig ruim is en die ons omhelst met alles wat we met ons meedragen aan mooie en minder mooie dingen. Als we zó de liefde van Christus weer ontdekken, dan kan de passie voor Hem weer boven komen. Dan laait het vuur weer op dat ons in beweging zet om Hem te dienen. Dat zal niet onopgemerkt blijven. Mensen om ons heen zullen het zien aan onze ogen, aan ons handelen.

Tenslotte nogmaals dat woordje 'Maranatha'. Met deze bede om de komst van de Heer bepaalt Paulus ons erbij dat er werk aan de winkel is en dat we dit niet op de lange baan mogen schuiven. Immers, de komst van de Heer is aanstaande. Juist in deze adventsperiode mogen we elkaar daaraan herinneren. We leven in de vier adventsweken niet alleen toe naar Christus' geboorte in Bethlehem, maar kijken ook uit naar zijn wederkomst. In deze weken klinkt dan ook deze bede: "Heer, kom!" Een bede die ons in beweging mag zetten om ons naar Hem toe te keren, Hem lief te hebben en vanuit die liefde met elkaar te leven!

ds. Ruud Stiemer

Teamgeest

TIJD

Nog een paar weken en dan is het zover: Kerstfeest! Samen met christenen over heel de wereld vieren we de geboorte van Jezus Messias. In de diensten zingen we van het kind in de kribbe, klein en teer. Toch gaat het op dit feest niet om de vertedering, maar om de verwondering dat God in deze mens zijn Koninkrijk dichtbij brengt. In Jezus Christus heeft God de eerste steen gelegd van zijn Rijk van Vrede en Recht. Dit Koninkrijk staat haaks op de koninkrijken van de wereld, waarin het draait om macht en geld. Met Kerst vieren we dus dat het anders kan en anders moet. Vandaar dat we op 24 en 25 december (evenals op alle andere zondagen) het *Onze Vader* bidden: "Uw Koninkrijk kome, uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel". Mag in deze kersttijd deze bede in vervulling gaan!

KERSTDIENSTEN

In deze editie van *Samenspel* leest u in verschillende rubrieken over de kerstviering. Ook in *TeamGeest* wil ik u graag attent maken op de kerstnacht- en de Kerstmorgendienst. Over de kerstnacht-dienst leest u meer in de rubriek van mijn collega, ds. Bootsma. Over de dienst van 25 december wil ik u graag informeren. De kerstmorgendienst zal in het teken staan van de kinderen. Zij spelen de hoofdrol in de viering rondom de geboorte van Jezus in Bethlehem. De viering zal worden voorbereid in overleg met de *Commissie Kindernevendienst*. Het belooft een feest te worden! Viert u het mee?! Van harte uitgenodigd!

MAALTIJDPROJECT

In dit decembernummer kijken we alvast vooruit naar het nieuwe jaar. Op vrijdag

10 januari 2014 is de eerste bijeenkomst van het *Maaltijdproject* in het nieuwe jaar. Wilt u meedoen? Geef u dan op voor woensdag 8 januari bij Gré Rog.

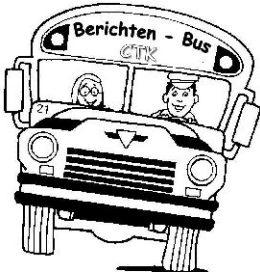
ACTIE KERKBALANS 2014

De kerk van Christus leeft van de wind, ze leeft op de adem van de Geest. Toch kan ze niet zonder financiële middelen: het opbouwen en onderhouden van kerk en gemeente kost geld. Van zondag 12 tot en met zondag 26 januari 2014 wordt daarom de *Actie Kerkbalans* gehouden onder het motto: "Wat is de kerk u (jou/mij) waard?". Ook onze gemeente doet er aan mee. Ondersteun het werk van de kerk!

TENSLOTTE

Graag wens ik u en jou gezegende kerstdagen toe en alvast een goed en gezegend 2014!

ds. Ruud Stiemer

BerichtenBus

De lichtjestijd breekt weer aan. Als je in het donker door het land rijdt (wat wij nogal eens doen), dan zie je overal huizen die versierd zijn met lampjes. Bij het ene huis is nog meer 'uitgepakt' dan bij het andere. Ik vind het altijd wel gezellig staan. De symboliek van het licht is heel sterk. Bij het zoeken naar een lichtpuntje, letterlijk of figuurlijk, kunnen we ons

allemaal wel wat voorstellen. Licht staat symbool voor hoop, de weg voor je zien en in de kerk ook voor de aanwezigheid van God. Daarom hebben we bij de laatste zondag van het kerkelijk jaar een licht opgestoken voor allen die ons ontvallen zijn. Bij God blijft hun vlam schijnen, ondanks dat ze overleden zijn. Tot en met Kerst zal het Licht ons blijven vergezellen. Laten we weer aan de wereld en elkaar weten dat het Licht uiteindelijk sterker is dan alle duisternis.

CONTACT MET DE SCHOLEN

De weken voor Kerst zijn altijd drukke weken in de kerk. Niet alleen voor ons als predikanten, maar ook voor onze koster. De basisscholen in onze wijk gebruiken onze kerk voor hun kerstviering. Ds. Ruud Stiemer en ik zijn betrokken bij de vieringen van de *Van Hoogstratenschool* en de *Den Hertogschool*. Leuke en enthousiaste diensten waarin we gezicht kunnen geven aan onze kerk. Juist voor mensen/ouders die normaal gesproken niet in de kerk komen.

Ik vind het altijd leuk om hieraan mee te werken. Zeker als je in de weken daarna door de Theresiastraat loopt en hoort: 'Hé mam, dat is de dominee.....!'

KERSTSAMENZIJN VOOR OUDEREN

Op donderdag 12 december organiseren de leden van *Team Meeleven* het kerstsamenzijn voor de ouderen in onze gemeente. Eerst houden we een korte viering, waarin zowel advents- als kerstliederen worden gezongen. Daarna zullen we gezellig met elkaar eten. Na de lunch zullen de *Henry Blackmon Singers* o.l.v. Aukje van Sintmaartensdijk liederen uit hun kerstrepertoire ten gehore brengen.

Velen zullen hiervoor een persoonlijke uitnodiging ontvangen. Mocht dit niet het geval zijn, maar wilt u toch komen

dan bent u hartelijk welkom! U kunt zich aanmelden bij Annie Krul tel. 3851860.

KERSTAVOND: DONKER VERSUS LICHT

Dit is het thema van de kerkdienst op kerstavond. Het evangelieverhaal vertelt hoe er een stralend licht in de nacht gaat schijnen. Wij willen op deze avond het licht in onze omgeving overwinnen door dat eeuwenoude stralende licht te laten schijnen. Het koor 'Pro Cantare' zal de dienst luister bijzetten met hun zang. De kerkdienst begint om 21 uur.

OUD EN NIEUW

Kort na Kerst is het ook weer oud en nieuw. Op oudejaarsavond houden we om 17 uur een kort avondgebed, waarin we het afgelopen jaar voor God neerleggen en zijn zegen vragen voor het nieuwe jaar.

TEN SLOTTE

Ik wil iedereen een inspirerende adventsperiode en gezegende kerstdagen toewensen.

Met hartelijke groet,
Ds. Berit Bootsma

Mijn ervaring als PIO

Het afgelopen jaar mocht ik in jullie midden zijn als PIO (predikant in opleiding) en velen van jullie op een bijzondere manier ontmoeten. Sinds september 2012 volg ik de driejarige masteropleiding gemeentepredikant aan de PTHU in Amsterdam. In het eerste jaar is daar de zogenoemde snuffelstage en via-via kwam ik bij de CTK terecht. Wat hebben jullie mij en Martine warm ontvangen, mede daardoor voelen wij ons erg thuis in de CTK! Nu waren wij als kersverse Hagenaren ook op zoek naar een nieuwe gemeente en daarom blijven we met veel plezier in jullie midden. In augustus heb ik mijn stage afgerond. Voor mijn gevoel is die tijd veel te snel voorbijgegaan. Graag neem ik jullie mee langs enkele momenten van deze snuffelstage.

Mijn stage begon met het vak gemeenteopbouw. Door middel van een aantal gesprekken met Ruud Stiemer was ik in de gelegenheid om hem te leren kennen, maar ook om iets over de achtergrond van de gemeente te weten te komen. Vervolgens heb ik de beleidsplannen gelezen en samen met de groep *Jonge Professionelen* een analyse gemaakt van de sterke en minder sterke punten van de gemeente. Uit dat onderzoekje bleek dat deze groep als sterkte van de gemeente o.a. het multifunctionele gebouw en het grote programma voor de groep 20-40-jarigen noemde. Een groeipunt is het aantrekken van jongeren in de leeftijdsgroep 12-18 jaar en wellicht een programma voor hen aan te bieden. Wie weet ligt er voor mij een kans daar in de komende jaren mee aan de slag te gaan.

In de maanden oktober en november volgde ik het vak 'pastoraat' en in dat kader heb ik verschillende pastorale gesprekken gevoerd met leden van de gemeente. Daarnaast heb ik met een aantal van u mogen spreken over de visie van gemeenteleden op de plaats van Jezus in het christelijk geloof. Bijzondere momenten waren dat. U liet mij in uw huis binnen en samen hebben we gesproken over mooie dan wel moeilijke momenten in het leven en de aanwezigheid of juist afwezigheid van God daarin. Ik heb al deze gesprekken als momenten ervaren waarop de hemel dichterbij was en God in ons midden was en ik wil allen die deze gesprekken met mij hebben gevoerd nogmaals bedanken.

Gedurende de wintermaanden heb ik mij vooral beziggehouden met vakken aan de universiteit. Zo heb ik onder andere vakken gevolgd over *het lied van de Lijdende Knecht* in Jesaja 53, de christelijke dogmatiek (de geloofsleer) en de rol van geloof in kerk en de wereld. Binnen het laatste vak hebben we bijvoorbeeld gekeken naar de rol van de islam in Nederland en de plaats van de diaconie. Daarna ben ik voor het vak ethiek bezig geweest met het voorbereiden van een ethische avond en het schrijven van een 'paper'. In de maand mei waren ongeveer 15 gemeenteleden bij de avond over euthanasie aanwezig. Op deze avond heb ik een aantal achterliggende thema's over euthanasie bloot willen leggen en laten zien waarom christenen zowel euthanasie kunnen verdedigen als zich ertegen verzetten.

Ten slotte hebben wij in de maanden mei en juni vooral les gekregen in de verschillende aspecten van het voorgaan in een kerkdienst, zoals het gebed, de lezingen, alsook de performance en communicatie. Al deze kennis heb ik eind juni mogen gebruiken om een dienst in de CTK te leiden. Een aantal van u heeft daarop feedback willen geven, wat ik probeer mee te nemen in de volgende diensten die ik mag leiden. Ook heeft deze dienst mij het preekconsent opgeleverd waardoor ik het komende jaar in

PKN gemeenten mag voorgaan. Inmiddels heb ik voor de komende maanden geregeld een preekbeurt, dus zult u mij niet elke week in de kerk zien.

Het afgelopen jaar heb ik zo op heel veel manieren mogen proeven aan het vak van predikant. Ik heb er meer van genoten dan ik zelf al had gedacht! Ik geniet van de ontmoeting met mensen, het zoeken in de Bijbel naar een boodschap en het samen spreken over God. De komende twee jaar hoop ik mijn kennis en vaardigheden nog verder te ontwikkelen in mijn studie; eerst met een theoretisch jaar en vanaf september 2014 door een intensievere stage ergens in de buurt van Den Haag. In de tussentijd blijven Martine en ik met veel plezier in de CTK komen om God en u als gemeente te ontmoeten.

Tot snel in een zondagse dienst, tijdens een activiteit of in onze mooie stad.

Robin ten Hoopen

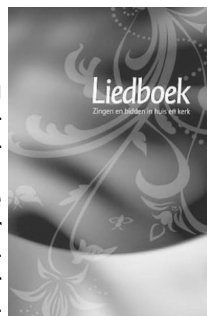
NAWOORD

In het afgelopen jaar heb ik de stage van Robin mogen begeleiden. Dit betekende concreet dat ik met regelmaat met hem overlegde over de voortgang van zijn stage. Met veel plezier heb ik dat gedaan. Het is fijn om hetgeen ikzelf in de loop van de jaren in mijn werk als predikant heb mogen leren, door te kunnen geven. Op mijn beurt heb ik geleerd van Robin's kijk op mijn werkzaamheden, op het leven in onze gemeente en op de theologie. Juist door die wisselwerking konden we elkaar over en weer inspireren. Graag wens ik Robin veel zegen toe bij het vervolg van zijn studie!

ds. Ruud Stiemer

Kennismaking met het nieuwe

Sinds het verschijnen van het *Nieuwe Liedboek* kunt u elke zondag kennismaken met één of meer liederen uit deze bundel. Op 8 oktober jl. zat er een groep mensen van binnen en buiten onze gemeente klaar om door Nienke van Andel geïntroduceerd te worden in het *Nieuwe Liedboek*. Het was een boeiende avond waarin ze veel verteld heeft dat zeker de moeite waard is om met meer mensen te delen. Daarom volgt nu het eerste deel van een tweeluik, dat gaat over de indeling van het *Nieuwe Liedboek*. Wat is er anders? Waar moet je op letten? Het tweede deel, dat door ds. Irma Pijpers geschreven zal worden, gaat over de wijze waarop het liedboek tot stand is gekomen. Irma Pijpers is betrokken geweest bij dat proces en kan ons dus van binnenuit daar iets over vertellen.

PSALMEN

Het *Nieuwe Liedboek* begint net als het *Liedboek uit 1973* met de psalmen. Toen de opdracht tot het samenstellen van een nieuw liedboek is verleend, is als één van de voorwaarden gesteld dat alle psalmen een plek zouden krijgen. Zo is er psalm 8, de psalm zoals we die gewend zijn te zingen (voor kenners: het Geneefse Psalter), maar daarna volgt er iets nieuws. We gaan namelijk niet gelijk door naar psalm 9, maar eerst volgt er een psalm 8a, 8b en zelfs 8c. Deze psalmen met een letter er achter zijn andere manieren om psalm 8 te zingen. Zo zit er een psalm bij van Rikkert Zuiderveld en een psalm met voorzang en refrein. Een ander voorbeeld is het bekende lied 'De Heer is

mijn herder', dat als psalm 23b is opgenomen. Zo kunnen er bij een psalm tot wel zeven of acht andere versies opgenomen zijn. Die andere versies komen uit een diversiteit aan tradities. Er zitten psalmen uit Taizé tussen, maar ook 'Psalmen voor Nu' en psalmen van Huub Oosterhuis. Het laat zien hoe die oude psalmen steeds opnieuw verwoord worden, omdat mensen hun leven en worstelingen in die teksten herkennen.

ANDERE LIEDEREN

Na de psalmen volgen de andere liederen. Het liedboek uit 1973 begon hier opnieuw te tellen. De redacteurs van het Nieuwe Liedboek hebben, na lang overleg, besloten om door te nummeren. De motivatie hiervoor is dat de psalmen zoals we ze gewend zijn in de kerk te zingen niet samenvallen met de psalmen uit de Bijbel. Er is een berijming gemaakt en daardoor zijn het liederen. Vergelijkbaar met andere liederen die op een Bijbeltekst gebaseerd zijn.

CANTICA EN BIJBELSE VERTELLIEDEREN

Direct na de psalmen is een kleine verzameling die *Cantica* is genoemd. Dit zijn liederen die gebaseerd zijn op de lofzangen die in de Bijbel voorkomen. Hierbij kunt u denken aan de lofzang van Hanna en de lofzang van Maria. Deze laatste telt ook weer drie varianten.

Daarna komen we, net als in het oude liedboek, bij de rubriek *Bijbelse vertelliederden*. Dit zijn liederen die een Bijbelverhaal willen navertellen. Iederen over bijvoorbeeld David, Noach, Abraham en Jezus. Als je op zoek bent naar een leuk kinderlied kan je in deze categorie meestal wel iets van je gading vinden omdat kinderliederen vaak geschreven zijn om een verhaal op een speelse manier te vertellen.

TIJD

In de rest van het liedboek staat het woord 'tijd' centraal: de tijden van de dag, de 'tijden' in een kerkdienst, de tijden van het jaar (feestdagen en dergelijke) en de tijden van het leven. Hierbij is de categorie van liederen rondom specifieke elementen van de zondagse eredienst het grootst. Deze categorie wordt 'de eerste dag' genoemd. Een verwijzing naar de zondag als de eerste dag van de week.

Het begint bij liederen die passen bij het begin van de dienst. 'Zomaar een dak' of 'De vreugde voert ons naar dit huis' zijn op dit punt in het liedboek opgenomen. Daarnaast is er een grote diversiteit aan liederen, bijvoorbeeld gezongen Kyrië gebeden, Ge-loofsbelijdenissen, liederen rond de Maaltijd van de Heer en gezongen tafelgebeden opgenomen. Dit biedt goede mogelijkheden om meer uit de muzikale kwaliteiten van onze gemeente te halen.

LEVEN EN SAMEN LEVEN

Dit zijn de laatste twee categorieën in het Nieuwe Liedboek waarin het gaat over de tijden van het leven en het samen leven in de kerk en de wereld. Hierin staan veel van de bekende liederen uit het liedboek van 1973 opgenomen. Die zijn echter aangevuld vanuit de veelheid van bundels die er sinds die tijd zijn verschenen. Hierdoor is het makkelijker geworden om als voorganger liederen te vinden die aansluiten bij het moderne levensgevoel. Thema's als 'bidden', 'geloven' en 'geloofstwijfel' hebben zo een grotere plek gekregen.

CONCLUSIE

Het *Nieuwe Liedboek* is een lijvig boekwerk geworden met meer dan 1200 liederen. Aan sommige veranderingen zullen we moeten wennen. Het zal ons allemaal wel eens overkomen dat we de weg kwijt zijn. Het zal niet zo zijn dat we opeens heel anders

gaan zingen. Sommige liederen kunnen we niet zingen omdat we geen cantorij hebben, anderen passen minder goed bij onze gemeente. Maar ach, dat gebeurde ook met het oude liedboek. Daar kwam ik nog steeds liederen tegen die ik nog nooit gezongen had.

Het is een erg diverse bundel geworden, waar we soms iets in zullen missen, maar die in andere opzichten een verrijking kan betekenen. Een veelheid aan nieuwe liederen is toegankelijk gemaakt, terwijl de meerderheid van de bekende is gebleven.

De avond op 8 oktober was een uitnodiging om op ontdekkingstocht te gaan en eens wat dingen uit te proberen. Hopelijk hebt u daar iets van gemerkt, of hebt u zelf de bundel al eens ter hand genomen om door te bladeren. Mocht u nu, al verkennend, op een lied stuiten dat u intrigeert of dat u graag zou willen laten zingen: laat het ons weten.

Laten wij dus het loflied gaande houden en ons daartoe laten inspireren door vele nieuwe liederen en onbekende woorden.

Ds. Berit Bootsma

Zomaar een wijsheid ...

We krijgen pas wijsheid als we in de Here roemen (1 Kor 1 : 31)

Kinderen van God,

getekend met het kruis van Christus

U was het die mijn nieren vormde, die mij weefde in de buik van mijn moeder. Ik loof u voor het ontzaglijke wonder van mijn bestaan, wonderbaarlijk is wat u hebt gemaakt. Ik weet het tot in het diepst van mijn ziel.

Psalm 139 : 13 en 14

Deze tekst kregen de dopelingen op zondag 10 november mee.

- Theunis Nicolaas van der Zwaag,
- Isabelle Eva Goudart (zie ook de column van Miriam op blz. 17)
- Thomas Jonathan Hulsman

en de gemeente zong hen toe:

*Jouw leven staat aan het begin
Het heeft nog geen herinnering
Het is zo weerloos en zo klein
je weet nog niet hoe het zal zijn*

*Je huilt nog van verwondering
maar jij hoort hier in onze kring
Het water wacht, die diepe zee
geeft jouw een taal en teken mee*

refrein: O Heer bevestig ons bestaan
noem ons bij onze naam

*Dit teken is een heilgeheim
God wil met jou verbonden zijn
Hij is nabij waar jij ook bent
Omdat Hij je bij name kent*

*Jij weet nog niet wat leven is
wat liefde is en wat gemis
Je weet nog niet van nee en ja
van ondergang en gloria*

*Zo komt jouw leven aan het licht
Zo krijgt het zin, zo krijgt het zicht
Gods adem heeft jou aangeraakt
en jou tot bondgenoot gemaakt.*

Verder zijn in deze dienst Sieuwert van der Zwaag en Annelies de Groot bevestigd in het ambt van ouderling en Hannelies Kalkman in het ambt van diaken en namen we afscheid van Jan Willem Tuinema als diaken. Op de volgende bladzijde een foto-impressie.

Doopzondagen 2014

DE EERSTKOMENDE DOOPZONDAG IS:

zondag 16 februari - voorganger: ds. Berit Bootsma

EN VERDER:

13 april	ds. Ruud Stiemer (Palmzondag)
15 juni	ds. Berit Bootsma
31 augustus	ds. Ruud Stiemer
12 oktober	ds. Ruud Stiemer
7 december	ds. Berit Bootsma

Wilt u van één van deze mogelijkheden gebruikmaken dan kunt u (graag minimaal vier weken van tevoren) contact opnemen met de desbetreffende voorganger.

Doop en bevestiging

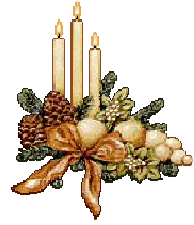

n
o
v
e
m
b
e
r

2
0
1
3

Van Zondag tot Zondag

In deze rubriek vindt u nadere informatie over de vieringen in de komende periode. Over de ontbrekende zondagen is geen nadere informatie bekend. Een volledig (beknopt) overzicht van de kerkdiensten vindt u op de volgende bladzijde.

Zondag 1 december is het de eerste zondag van advent. In het project voor de kinderen staan dit jaar de vrouwen in de geslachtslijn van Jezus centraal. Bijzondere vrouwen met een bijzonder verhaal. Deze keer staat Tamar in de schijnwerper (Genesis 38). Verder willen we met elkaar het Heilig Avondmaal vieren.

Zondag 15 december, derde zondag van advent, draagt de naam *Gaudete* (Verheugt u!) Deze zondag zoeken we naar goed nieuws en duurzame hoop waar we voor ons leven nu al wat aan hebben. Uit het geslachtregister staat deze keer Ruth centraal en we lezen uit Matteüs 11 : 2-11.

Dinsdag 24 december, kerstnachtdienst. Thema: *Donker versus licht*. Middenin het donker van deze nacht laten wij het stralende licht van de Heer schijnen. Aan deze dienst wordt medewerking verleend door het a capella vrouwenkoor *Pro Cantare* uit Den Haag. **De dienst begint om 21 u.**

Zondag 29 december gaat bij ons voor ds. Aart Mak. Aart Mak is als predikant verbonden aan *Kerk Zonder Grenzen*. Hij schreef meerdere boeken. Elke zondag is hij om 9.15 u via *Radio Bloemendaal* te beluisteren in het programma 'Een Goed Begin' en uiteraard doorgaans ook in de kerkdiensten van *Kerk Zonder Grenzen*.

Dinsdag 31 december nemen we afscheid van het oude jaar en verwelkomen we het nieuwe jaar. Deze dag komen we bij elkaar om stil te staan bij de jaarwisseling en een zegen te vragen voor het nieuwe jaar. **De dienst begint om 17 u.**

DIENTEN ELDERS

Vrijdag 20 december wordt er om 15 u in *Zorgcentrum Bezuidenhout* een oecumenische kerstviering gehouden. Namens onze kerk zal ds. Berit Bootsma voorgaan. Zij doet dit samen met iemand van de Heilige Driekoningen Parochie. Het koor van de parochie zal haar muzikale medewerking verlenen. Iedereen is uitgenodigd om deze dienst bij te wonen, ook als u niet in het verzorgingshuis woont.

Hoe doen jullie dat?

Zondag 10 november was voor ons een speciale dag: Isabelle werd gedoopt. Ik beloofde haar op te voeden naar het woord van God en Steven beloofde mij daarin te steunen. Een paar weken daarvoor hadden we familie en vrienden dit laten weten en aangegeven dat ze er bij konden zijn. Geen verplichting. Tot mijn verbazing gaven de vrienden van Steven, die - net als hij - niet gelovig zijn, aan dat ze erbij zouden zijn. Ik reageerde blij verrast. Ze vonden het wel belangrijk om er gelijk bij te zeggen dat ze 'er niks mee hebben'. Dat weet ik natuurlijk ook wel, maar ik waardeer het daarom extra dat ze er bij waren.

Opa en oma bidden niet voor het eten. Vrienden snappen niet altijd hoe dat werkt in de opvoeding dat de één wel gelooft en de ander niet. Een vriend van Steven vroeg hem na de doopdienst: "Hoe gaan jullie dat doen?" Er sprak duidelijk weinig vertrouwen uit. Om eerlijk te zijn, we weten zelf ook nog niet hoe we het precies gaan doen. Ik heb heel mooie ideeën over de christelijke opvoeding van Isabelle. Ik vertel haar over Jezus en naastenliefde en God die er altijd voor je is. Door Steven leert ze dat er ook mensen zijn die niet geloven of iets anders geloven. Maar of we op al haar vragen een antwoord zullen hebben en uit kunnen leggen dat mama gelooft dat ze later naar de hemel gaat, en papa dat niet gelooft ... dat wordt behoorlijk lastig. Ik vind dat zelf al lastig. Waarom de ene opa en oma bidden voor het eten en de andere opa en oma niet. Wat ga je daarover zeggen? De grote verschillen binnen je eigen gezin en familie, wanneer gaat ze begrijpen dat dat kan? En wat is dan voor haar de maatstaf om naar te leven?

Roep om hulp. Het zal zeker voor menig discussie zorgen waar we misschien niet makkelijk uitkomen. Maar tijdens de preek op 10 november gaf ds. Ruud Stiemer ons het volgende mee: "Als je het niet ziet zitten, je zit midden in een storm: roep dan om hulp van de Heer." Hoe we het ook oplossen en redden: we moeten het samen doen. Steven, Isabelle en ik, onze families en vrienden en gelukkig ook de CTK gemeente. Jullie hebben gezegd er voor Isabelle te zijn, en daar zijn Steven en ik ontzettend blij mee!

Dus, hoe doen wij dat? We doen het samen!

Mirjam Goudart

Zomaar een wijsheid ...

Dit citaat vond ik op internet en het geeft mij goede moed: "Het ware hart zal door God worden beschermd, ook als het in het geheel geen gebeden opzendt."

Mirjam Goudart

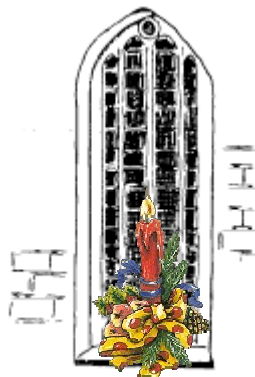
Kerkdiensten

Een beknopt overzicht. Voor nadere informatie zie de rubriek *Van zondag tot zondag*.

Elke zondag crèche en kindernevendienst

<u>november</u>	<u>voorganger</u>	<u>Organist</u>
1 10.00	ds. Berit Bootsma	Arie Kraaijeveld
8 10.00 u	ds. Ruud Stiemer	Jan Korenhof
15* 10.00 u	ds. Berit Bootsma	Christian Hutter
22 10.00 u	ds. Ruud Stiemer	Hilbrand Westra
24 21.00 u	ds. Berit Bootsma	Arie Kraaijeveld
25 10.00 u	ds. Ruud Stiemer	Arie Kraaijeveld
29 10.00 u	ds. Aart Mak	Camel Cames van Batenburg
31 17.00 u	ds. Berit Bootsma,	Niet bekend

* 15 december is de Wereldwinkel in de hal aanwezig

Collecteopbrengsten

oktober: totaal € 1.596,08

Diaconie	€ 382,44	Kerk en Israël	€ 120,30
Kerk	€ 195,18	Kerk in Actie	€ 159,75
Wijkkas	€ 115,14	Hervormingsdag	€ 227,48
Diaconie-Present	€ 79,45	Perki gemeente	€ 316,34

Op 8 december wordt de **jaarlijkse collecte voor het pastoraat** gehouden. Omzien naar elkaar en pastorale zorg voor gemeenteleden zijn belangrijke pijlers van de plaatselijke gemeente. Predikanten, diakenen, ouderlingen en bezoekmedewerkers zetten zich hiervoor in. De *Protestantse Kerk in Nederland* ondersteunt hen via pastorale dagen, handreikingen en cursussen. De opbrengst vanuit de jaarlijkse collecte maakt dit werk mogelijk.

In de kerstnachtdienst wordt gecollecteerd voor het **Wereldhuis**, een project van STEK (Stad en Kerk) waarbij samengewerkt wordt met *VluchtelingenWerk Zuidvleugel* Den Haag. *Het Wereldhuis* fungeert als advies- en informatiecentrum voor ongedocumenteerde migranten in Den Haag. Er zijn naar schatting 10.000 tot 20.000 Europese en niet-Europese ongedocumenteerde migranten in Den Haag. Deze mensen worden door het *Wereldhuis* een huiskamer geboden waar zij elkaar kunnen ontmoeten en waar zij terecht kunnen voor hulp bij juridische, medische en psychosociale problemen.

Op 25 december wordt er gecollecteerd voor **Kinderen in de Knel**, het kinderprogramma van *Kerk in Actie*. *Kerk in Actie* ondersteunt daarmee lokale organisaties in het buitenland, die opkomen voor werkende kinderen, straatkinderen, seksueel uitgebuite kinderen, gehandicapte kinderen, en kinderen die in gevangnissen of in oorlogssituaties leven of in samenlevingen met aids. We steunen met name kleinschalige projecten, waarbij kinderen in hun waarde worden gelaten.

Agenda

(Voor zover niet anders is aangegeven vindt één en ander plaats in de Christus Triumfatorkerk)

Elke donderdag van 13.30 – 16.00 u: Handwerkclub

Elke vrijdag van 13 tot 14 u spreekuur ds. R.E. Stiemer in de kerk.

Elke vrijdag om 18 u: *Maaltijdproject.*

december

10	20.00 u	Commissie <i>Eredienst</i>
12	12.30 u	Pauzeconcert (volgende concert is op 9 januari 2014)
12	10.45 u	Kerstsamenzijn ouderen georganiseerd door <i>Team Meeleven</i>
20	15.00 u	Kerstviering <i>Zorgcentrum Bezuidenhout</i>

Bedankt!

Lieve mensen,

De belangstelling tijdens mijn ziekte was overweldigend en tegelijk hartverwarmend. Het heeft me heel veel goed gedaan. Hartelijk bedankt daarvoor.

Gré Rog

Zwart op Wit

Natuurkundig gezien zijn zwart en wit eigenlijk geen kleuren. Een oppervlak dat het zonlicht weerkaatst, zien onze ogen als 'wit'. Wit bestaat dus uit alle kleuren van de regenboog. Een zwart voorwerp reflecteert geen licht, het slokt bij wijze van spreken al het licht op (daarom zijn in het donker alle katjes grauw...)

"Het is allemaal niet zo zwart/wit." is een uitdrukking die je vaak hoort of leest. Bekijk een zaak eens van meerdere kanten en denk eens genuanceerd, is dan het advies. Zwart en wit lijken volkomen tegengesteld, net als dag en nacht, water en vuur, hitte en kou.

In het spraakgebruik staat 'wit' doorgaans voor goed of positief en 'zwart' voor slecht of negatief. Dat bleek maar weer eens uit de felle discussies over Zwarte Piet.

Een blanke hoogwaardigheid met wit haar en witte baard, gezeten op een wit paard, met zwarte knechten als voetvolk om hem heen: dat riekt naar slavernij, vinden sommigen. Het debat over de metgezellen van de Sint zal ik hier niet nog eens aanzwengelen – daar zijn al genoeg woorden aan vuil gemaakt. Ik ben wel blij te kunnen melden dat voor het paard van de Goedheiligman een passend alternatief is gevonden.

Uit mijn jeugd herinner ik me 'zwart-wit'; een geelbruine lekkernij die, nu ik het nakiijk, blijkt te bestaan uit salmiak, zoethoutwortel extract, droppoeder, suiker en zetmeel. Het positieve was dat het poeder een sterke dropsmaak had. Je likte het op uit je holle hand. Het nadeel was dat als het lekkers op was, je een vieze, kleverige hand had, maar dat was niet zo'n punt; die kon je gewoon aan je broek afvegen ...

Er zijn erg positieve commentaren op de tentoonstelling ZWART/WIT die momenteel in het *Nederlands Fotomuseum* in Rotterdam draait. Zwart-wit is een term die stamt uit de fotografie, want aanvankelijk waren foto's alleen zwart-wit. Halverwege de vorige eeuw maakte kleurenfotografie een opmars, maar zwart-wit blijft om artistieke redenen bestaan. Ook de grafische industrie kende een lange zwart-wit periode; veel kranten en ander drukwerk bleven zwart-wit tot de jaren '70 en toen beperkte de kleuren-druk zich aanvankelijk tot de prominente pagina's, om kosten te besparen. Oorspronkelijk waren ook TV-uitzendingen zwart-wit; pas later kwam er kleuren-TV. Ons lijfblad *Samenspel* is tot nu toe meestal ook zwart op wit, maar misschien is het al opgevallen dat kleur er zoetjesaan aan zit te komen.

De bekende Russische kunstenaar Malevich maakte eens een abstract, 'suprematistisch' schilderij. Het bestond uit een zwart vierkant vlak in een witte lijst. Hij vond het de ultieme kunstuiting; het eindpunt van de Kunst. Het *Zwarte Vierkant* refereert volgens hem aan niets uit onze realiteit. Het is pure emotie op doek. Het representeert het gevoel dat omgeven wordt door wit, de leegte. Hier heeft het zwart noch het wit iets kwaads in de zin. Je moet er maar opkomen

In het criminele circuit kun je zwart geld witwassen. Zwarte handel is misbruik maken van beroerde omstandigheden en als je bij je chef een wit voetje wilt halen, valt dat slecht bij je collega's. Wit wegtrekken overkomt je bij grote schrik en het wordt je

zwart voor de ogen als je van je stokje gaat. In deze omstandigheden zijn zwart en wit beide negatief.

Als positief worden ervaren zowel een 'little black dress' als een witte bruidsjurk. Bij het schaak- en het damspel zijn de witte en zwarte partijen volkomen gelijkwaardig, al is er wel de uitdrukking: 'Wit begint en wint'.

De 'zwarte dood', iemand zwart maken, zwartgalligheid, zijn allemaal negatieve termen, en voor 'witte wieven' moet je ook oppassen. 'Wittebroodsweken' worden wel hogelijk gewaardeerd 'Witter dan wit' is dé reclameslogan van wasmiddel- en tandpasta-fabrikanten. Akkers zijn zwart bij het inzaaien, maar later zijn de velden 'wit om te oogsten'. Het kan dus verkeren en het is dus niet zo dat 'zwart' per definitie onderdoet voor 'wit'; dat hangt van de context af. Eigenlijk maakt de taal er een ratjetoe van. Overigens zit er tussen zwart en wit een breed scala aan grijs; ik heb me laten vertellen dat er wel vijftig tinten grijs zijn ...

Je kent vast wel het Chinese 'yin/yang'-teken. Witte en zwarte vlakken, gevangen in een cirkel. Dit zijn geen absolute polen zoals goed en kwaad; beide waarden bestaan slechts in relatie tot elkaar. Zo kun je 'kort' uitsluitend kort noemen in relatie tot 'lang'; beide kunnen dus niet afzonderlijk (op zichzelf) bestaan. Yin: de donkere en yang: de lichte zijde van één berg. Er bestaat geen absoluut donker of licht, want 's nachts wanneer het donker is, kun je toch wel wat zien en overdag zijn er altijd donkere schaduwen. De lijn

die de 'scheiding' tussen yin en yang aangeeft, wordt niet als een rechte verticale lijn getekend. Het is een 'S' waarmee wordt aangeduid dat een en ander een dynamisch proces is. Het suggereert de beweging en toont dat yang en yin ook de onbalans in verschillende richtingen representeren: op en neer, links en rechts, voor en achter, vrouw en man, vol en leeg, hard en zacht, enz.

In de Bijbel liggen zwart en wit toch wel ver uit elkaar. In de Psalmen en de Klaagliederen van Jeremia is veelvuldig sprake van zwart waarin weeklagende mensen gehuld zijn, zwart is de kleur van wanhoop, van verslagenheid, van verdriet en van rouw.

Daar tegenover staan er teksten in Openbaringen waar gesproken wordt over witte kleren, een witte wolk en een witte troon. Wit is de kleur van zuiverheid, van verzoening, van heil en van hoop. Geen wonder, want zoals al gezegd: wit omvat alle kleuren van de regenboog. En de regenboog is hét symbool van Gods verbond.

Adriaan Sala

NAWOORD

Onder deze foto schreef Adriaan: "Wat zou het mooi zijn als deze foto in kleur kon worden afgedrukt." Hij doelde hiermee op de grote wens van de redactie om meer kleur aan te brengen in *Samenspel*. Dat zijn wens zo snel zou uitkomen, had hij niet gedacht.

Henk Hospes

Verslag Surinamereis

Lieve gemeente,

Ik ben alweer een aantal maanden terug uit Suriname. Zoals velen van jullie weten, heb ik hier drie maanden vrijwilligerswerk gedaan op het *Dankers centrum* in Nieuw Nickerie. Dit is een centrum waar kinderen met een beperking voor dagopvang kunnen komen. Ik mocht van jullie een gedeelte van het ingezamelde bazargeld meenemen naar Suriname.

Het was erg fijn om de kindertjes op het centrum na twee jaren weer te zien, ze zijn heel erg groot geworden! De eerste week heb ik een gesprek gehad met Rob Mooij, de manager van stichting WIN (www.wingroep.com). We hebben het over mijn werkzaamheden gehad en over de besteding van het ingezamelde geld.

Op het centrum wordt mij eigenlijk al vrij snel duidelijk waar ik de kinderen mee kan helpen. Ik zie kindertjes nog in diezelfde shirtjes van twee jaar geleden lopen. De shirts komen nu tot net boven hun navel en er zitten gaten in. Ik informeer hiernaar bij het personeel en krijg als reactie dat veel ouders de kinderen moeizaam tot niet kunnen onderhouden in kleding, voedsel heeft voorrang. Een groot gedeelte van het geld is gegaan naar kledingpakketten die ik met mijn collega Anijem heb klaargemaakt. We hebben een aantal kinderen geselecteerd die het volgens ons het hardst nodig hebben, we hebben de maten opgeschreven en zijn gaan shoppen. Voor het centrum zelf hebben wij wat praktische zaken nagelopen en zo nodig aangeschaft; een nieuwe weegschaal, nieuw bestek en een groot wasrek. Ook heb ik voor stichting WIN een aantal kinderboeken in Paramaribo gekocht. De boeken staan nu in de bibliotheek van WIN. Deze bibliotheek is opgezet om de lokale bevolking de mogelijkheid te bieden om boeken en tijdschriften te lenen. Een heel goed initiatief.

Samen met het ingezamelde geld van de *Valkenboskerk* waar Annelieke (mijn huisgenootje en medevrijwilligster) geld heeft ingezameld, konden wij ook nog een ballenbak, opblaaszwembad en een glijbaantje kopen voor de kinderen op het *Dankers centrum*. Iedere woensdag gaan de kinderen met de begeleidsters zwemmen in een buitenbad, de kinderen met een zwaardere lichamelijke beperking kunnen dan helaas niet mee. Met dit

zwembad op het centrum kunnen ook deze kinderen ontspannen en plezier maken in het water.

Al met al heb ik weer een heerlijke tijd gehad in Nickerie en ben ik erg blij dat ik namens jullie dit geld mocht besteden aan de mensen en kinderen in Nieuw Nickerie die het echt heel goed hebben kunnen gebruiken.

Groetjes,
Marit Schrijver

'Onze' organisten aan het woord

Een miniserie over 'onze' organisten en met name waar hun belangstelling voor het orgel vandaan komt en wat hen 'beweegt'. Deze keer Danny Spaans.

Ik zal me eerst voorstellen. Ik ben Danny Spaans, inmiddels 25 jaar, en ik woon in Scheveningen. Toen ik een jaar of acht was, mocht ik regelmatig tijdens de kerkdienst de organist van de *Prinses Julianakerk* (Frans van Riessen) helpen met blaadjes omslaan en registreren. Wat ik 's morgens in de dienst gehoord had, probeerde ik thuis op een klein keyboardje na te spelen. Dat ging toen met één vinger..., maar ik vond het al heel wat! Toen ik een jaar of elf was, heb ik een nieuwe keyboard gekregen, ben ik meer met akkoorden gaan spelen en op mijn twaalfde begeleidde ik voor het eerst de samenhang tijdens een bijeenkomst van de Chr. Mannengroep *Ons Centrum*. Later hebben mijn opa en oma een orgel gekocht en ben ik ook met pedaal gaan spelen. Alles zelf aangeleerd, begeleidde ik op 15-jarige leeftijd m'n eerste kerkdienst in de *Prinses Julianakerk* in Scheveningen, de kerk waar ik nu nog steeds heel regelmatig speel. Sinds vier jaar volg ik orgelles bij de bekende organist Jan van Westenbrugge uit Wateringen, bij wie ik ook één van de registranten ben tijdens zijn orgelconcerten. Tevens ben ik bestuurslid van de orgelcommissie van de *Hervormde Kerk te Wateringen*. Vanaf 2002 ben ik vaste begeleider van de Chr. Mannengroep *Ons Centrum*, waarmee ik inmiddels een drietal CD's heb gemaakt. Ook ben ik alweer bijna drie jaar begeleider van het *Schevenings Vissersvrouwenkoor* en begeleid ik regelmatig andere koren o.a. op christelijke feestdagen en zangavonden. Verder val ik regelmatig in als organist tijdens de zondagsdiensten in verschillende kerken in de regio en zo dus ook bij u in de CTK.

Naast deze activiteiten als organist speel ik piano in de PJK-band, een band die ik enkele jaren geleden met een paar muzikale vrienden uit de *Prinses Julianakerk* (PJK) heb opgezet. Hiermee begeleiden we jeugd- en gezinsdiensten in eigen kerk, maar verlenen we ook regelmatig onze medewerking buiten de *Prinses Julianakerk*. Vorig jaar Kerst heb ik samen met een goede vriend voor het eerst een volkskerstzang georganiseerd in de *Oude Kerk* van Scheveningen. Omdat deze avond zó goed bezocht werd en er steeds meer vraag kwam om dit nogmaals te organiseren, hebben we hiervoor een stichting opgericht, genaamd *Stichting Volkskerstzang Scheveningen* waarvan ik voorzitter ben. Op D.V. 14 december a.s. hopen we voor de tweede maal de volkskerstzang in Scheveningen te houden. Verder ben ik ook medeorganisator (en organist) van de Scheveningse mannezzangavonden waarvan medio december a.s. de eerste CD uitkomt.

Genoeg over mijn muzikale activiteiten en op naar de vragen:

WAAROM BEN JE ORGANIST GEWORDEN EN WAT VIND JE ZO LEUK AAN HET BESPELEN VAN EEN ORGEL?

Eigenlijk vanaf het begin dat ik zondags de organist ging helpen, dacht ik: "Dat wil ik ook!" Ik had er plezier in en ben daarin steeds verder gegaan. Iets dat er dus al van jongs af aan in zit. Waar je niet zoveel bij stilstaat als je jong bent, is dat het orgelspelen een gave is die je van God hebt mogen ontvangen; iets waar je Hem en zijn gemeente mee kan én mag dienen door zondags - of doordeweeks - de gemeente te begeleiden bij het zingen in de eredienst of bij bijzondere gelegenheden. Feestelijke bijeenkomsten zoals trouwerijen of concerten, zangavonden e.d., maar ook droevige gebeurtenissen zoals gedachtenis- en uitvaartdiensten horen bij je taak als organist. En dat vind ik nou juist zo mooi, dat je - of er nu vreugde of verdriet is - de gemeente mag begeleiden bij de (lof)zang. Iedere keer als ik hieraan denk, ben ik blij en dankbaar dat ik die gave heb ontvangen. Eerlijk gezegd vind ik het met die gedachte nog mooier als vroeger!

2012: orgelbespeeling op het orgel van de Evangelisch Lutherse kerk te Kampen.

WELK ORGEL ZOU JE GRAAG WILLEN BESPELEN EN WAAROM?

Vroeger had ik een hele lijst met o.a. de *Bovenkerk* in Kampen, de *Nieuwe kerk* in Katwijk aan Zee, de *Laurenskerk* in Rotterdam. Bovenaan stond de *Evangelisch Lutherse Kerk* in Den Haag. Daar heb ik allemaal al een keer mogen spelen. In de *Lutherse Kerk* speel ik zelfs nog regelmatig. Tegenwoordig heb ik niet meer echt een orgel waar ik nog graag zou willen spelen. Meestal als ik in een kerk ben, probeer ik daar even te spelen. Helaas lukt dat in Nederland niet overal. In het buitenland zijn ze daar gelukkig wat makkelijker in. Zo ook de afgelopen zomervakantie in een

prachtig dorpskerkje in Tsjechië met een schitterende akoestiek en een heel klein orgeltje. Enkele weken later waren we in Luxemburg, in een grote kathedraal in Dudelange waar een orgel staat van de Duitse orgelbouwer Stahlhuth, dat met zijn ruim 110 registers het grootste orgel van Luxemburg is. Een kathedraal met ruim 13 seconden nagalm. Ik heb daar gespeeld en dat was echt genieten! Kortom; waar het kan daar speel ik graag, maar als ik echt nog eens zou moeten kiezen... dan de *Oude Kerk* in Amsterdam! Een stoer orgel met een robuust vol werk, maar ook met verstilde zangerige fluiten, prachtige solostemmen en een prima akoestiek... Oer-Hollandse koraalbewerkingen van Asma, Zwart, Mazijk en Mulder klinken daarop toch het mooist!

HOE ZOU JE HET ORGEL IN DE CTK OMSCHRIJVEN EN WAT VIND JE ERVAN?

Het orgel in de CTK zou ik omschrijven als een zakelijk orgel. Qua klank vind ik het orgel niet echt zangrijk, eerder 'zakelijk', maar daar staan de orgels van Verschueren om bekend. Voor de begeleiding van de samenhang is het daarentegen een prima instrument. Meestal probeer ik - ondanks de beperkte mogelijkheden - toch wel zoveel mogelijk klankkleuren te laten horen.

Hoor, de engelen zingen d'eer

Nieuwe Liedboek 481

1 Hoor, de en-gelen zin-gen de eer
van de nieuw ge-bo-ren Heer!
Vre-de op aar-de, 't is ver - vuld:
God ver-zoent der men-sen schuld.
Voeg u, vol-ken, in het koor,
dat weer-klinkt de he-mel door,
zing met al-ge-me-ne stem
voor het kind van Bet-le-hem!
Hoor, de en-gelen zin-gen de eer
van de nieuw-ge-bo-ren Heer!

2. Hij, die heerst op 's hemels troon,
Here Christus, Vaders Zoon,
wordt geboren uit een maagd
op de tijd die God behaagt.
Zonne der gerechtigheid,
woord dat vlees geworden zijt,
tussen alle mensen in
in het menselijk gezin.
Hoor, de eng'len zingen d'eer
van de nieuwgeboren Heer!
3. Lof aan U die eeuwig leeft
en op aarde vrede geeft,
Gij die ons geworden zijt
taal en teken in de tijd,
al uw glorie legt Gij af
ons tot redding uit het graf,
dat wij ongerept en rein
nieuwgeboren zouden zijn.
Hoor, de eng'len zingen d'eer
van de nieuwgeboren Heer!

Allereerst moet ik zeggen dat in het *Nieuwe Liedboek* helemaal niet zo thuis ben. Eerlijk gezegd was ik ook niet zo'n voorstander van wéér een nieuwe bundel... er is al zoveel beschikbaar.

Wat mij eigenlijk verbaasde toen ik de begeleidingsbundels doorkeek, is dat er verschillende bewerkingen voor koor en/of cantorij zijn opgenomen. Met het oog op de advent- en kerstperiode heb ik gekozen voor lied 481 'Hoor, de engelen zingen d' eer'. Waarschijnlijk voor u allen een oude bekende uit het Liedboek 1973 als lied 135 en uit de Herv. Bundel 1938 als gezang 25. Een prachtige melodie geschreven door Felix Mendessohn-Bartholdy, die voor het eerst verscheen in 1739 in 'Hymns And Sacred Poems', werd van tekst voorzien door Charles Wesley, broer van de bekende Britse theoloog en predikant John Wesley. De originele openingsregel van het lied luidde als volgt 'Hark! how all the welkin rings'.

De versie die we tegenwoordig zingen is het resultaat van vele veranderingen. Veel hymnen uit de achttiende eeuw bestonden voor het merendeel uit geschreven tekst zonder muziek. De zang was in die tijd belangrijker dan de melodieën van een lied. De melodie zoals we die tegenwoordig kennen, is gebaseerd op een deel uit Mendelssohns *'Festgesang'* uit 1840. De Nederlandse dichter Willem Barnard vertaalde de Engelse tekst van Wesley tot het lied *'Hoor de engelen zingen d'eer'*. Waarom ik dit lied gekozen heb als één van de minder bekende liederen? Dat heeft te maken met het derde couplet. De Engelse organist, componist en koordirigent David Willcocks is vooral bekend geworden door de arrangementen die hij maakte van traditionele Britse Christmas carols, zo ook voor het lied *'Hark! The Herald Angels Sing'*. Een zeer fraaie harmonisatie met een prachtige tegenstem voor koor of cantorij bij het derde couplet. De tekst van het lied spreekt me altijd erg aan. Het gaat over de engelen die zingen rondom het feest van Christus' geboorte. Daarin doen zij een duidelijke oproep om mee te zingen in het koor van engelen; *'Voegt u, volken, in het koor'*. Zingen voor het Kind van Bethlehem, zang die de hemelen doorklinkt. Hem de lof toezingen, *'Die eeuwig leeft en op aarde vrede geeft'*. In dat koor van engelen mogen wij allen meezingen, om te beginnen hier op aarde. Zingend getuigen zijn, zingen van het Licht in de duisternis. Die oproep kunnen wij toch niet zomaar aan ons voorbij laten gaan?!

Inzamelactie zonnebrillen:

Help de Albino's in Angola!

De Edelmiro Antonio Foundation (EAF) is een Haagse stichting die onder andere aandacht vraagt voor Albino's in Angola. Albino's hebben een aangeboren afwijking waardoor ze geen pigment aanmaken. Door deze afwijking zijn hun huid en ogen niet beschermd tegen de UV stralen van de zon. Omdat goede zonnebrillen duur zijn, is de EAF een inzameling van gebruikte zonnebrillen gestart. Op de lectuurkast in de hal van de kerk staat de doos waar u uw oude zonnebril, zonnebrillen op sterkte mogen ook, in kan leveren.

Zomaar een wijsheid ...

Als je wilt dat God luistert als je bidt, dan moet je ook willen luisteren als God spreekt.

Reidans ...

Een rubriek waarin de lezers van Samenspel de gelegenheid krijgen hun verhaal te laten rondzingen in de gemeente. Een beetje te vergelijken met de wave: de één steekt de ander aan, tot we de hele gemeente rond zijn.

Deze keer: Marieke van Vliet

Bij mijn ouders op zolder staat een doos. En in die doos zit het "Familie-kwartetspel". De spelregels ervan zijn makkelijk: op ieder kaartje van het spel staat een beschrijving van een familielid en alle familieleden van hetzelfde gezin vormen een kwartet. Ruim 30 jaar na het ontstaan van dit spel, is vooral mijn eigen kaartje interessant : " naar mama toe". Een beschrijving die eigenhandig door mijn vader op het kaartje werd genoteerd: het is inderdaad een feit dat mijn moeder lang geleden geen stap kon verzetten zonder dat dat protest van mijn kant opleverde...

Er was echter één plekje waar ik graag was, zelfs zónder dat mijn moeder in de buurt was: in de Christus Triumfatorkerk, hier in Den Haag, bij opa en oma Helfferich, het kostersechtpaar in die tijd. Mijn eerste herinneringen zijn 'van horen zeggen': in mijn wipstoeltje op de – toen nog - rode tafel, met mama in de buurt, oma achter de tafel en opa in de hal; later kwamen daar mijn eigen herinneringen van de vele logeerpartijen bij opa en oma bij. Want was was ik dáár graag en wat heb ik wat 'afgesjouwd' in deze kerk: koffiekopjes tellen met oma in de keuken, koffie brengen naar de mensen van het kerkelijk bureau, kratten stapelen met opa, tennissen in de grote hal, met opa klusjes doen in de kerkzaal, roetsjen van de leuning van de grote trap in de hal... Stiekem weliswaar, want: "géén gedonderjaag op die trap!" Na hun pensioen verhuisden opa en oma naar Mariahoeve en daarmee kwam een einde aan de – in mijn ogen - heerlijke tijd in de grote, ruime 'Triumfatorkerk' waar ik als kind mijn gang kon gaan, een kerk die ook bij het gezin waaruit ik afkomstig ben nog altijd een bijzonder plekje inneemt: er werd gelachen en gehuild, er werd getrouwd en gedoopt en er werd gerouwd.

Inmiddels zitten er heel wat jaren tussen toen en nu: ik groeide op, verruilde de Zoetermeerse schoolbanken voor een studie Nederlandse taal- en letterkunde in Leiden en verhuisde uiteindelijk naar Rotterdam waar ik als docent Nederlands op de Pabo ging werken. Inmiddels heb ik die tak van sport achter me gelaten: na het afronden van mijn coachingsopleiding ben ik nog altijd werkzaam binnen het HBO, maar richt ik me in mijn werk binnen verschillende masteropleidingen van de hogeschool op de coaching en begeleiding van met name schoolleiders en leerkrachten basisonderwijs. Hoewel ik, toen ik tijdens mijn studie Nederlands 'de ontstaansgeschiedenis van de Max Havelaar' bestudeerde, nooit gedacht had dat ik in deze hoek terecht zou komen, ben ik nog altijd blij dat ik hier ben aangekomen: het meewandelen met anderen in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling is voor mij het leukste en het bijzonderste dat er is!

De verandering in mijn baan zorgde er een aantal jaar geleden voor dat ik niet meer 'vast' zat aan Rotterdam. Vriendinnen, strand en zee zorgden ervoor dat ik deze stad drie jaar geleden verruilde voor Den Haag: een beslissing waar ik nog nooit spijt van heb gehad. Ondanks de familieband met de CTK, was het voor mij niet vanzelfsprekend om me hier in te schrijven: met name de afstand – ik woon in de Bloemenbuurt - leek me niet zo praktisch. Na wat omzwervingen door de verschillende wijkgemeentes van de stad, blijkt de CTK toch het meest bij mij te passen: vooral het open karakter en de relatief grote groep jonge mensen spreekt me aan. De afstand neem ik dan ook gewoon maar 'op de koop toe'.

Nu ik inmiddels wegwijs ben geraakt in Den Haag, heb ik ruimte om andere zaken op te pakken: ik ben graag in de duinen en op het strand om te wandelen en te sporten en ik ben graag met en bij mijn vriendinnen. Daarnaast is fotograferen een van mijn hobby's.

Door cursussen probeer ik daar steeds meer in te leren. Geboren in een huis 'waar de muziek klinkt', merk ik dat ik op dat vlak 'besmet' ben: eerlijk gezegd kan ik niet zonder! Daarom kruip ik nog regelmatig achter mijn harp en geniet ik van mijn zanglessen. Ondertussen bedenk ik hoe ik ervoor kan zorgen dat er meer dan 24 uur in een dag passen...: er is zoveel leuk om te zien, te ontdekken en te doen!

Sinds ik een huis heb waarin ik het naar mijn zin heb, weet ik ook dat het soms prettig kan zijn om gewoon eens even 'niets' te doen! Echter, waar ik echt nog naar 'op zoek' ben is een (kamer)koor: ik heb mijn hele leven in koren gezongen, maar sinds ik in Den Haag woon, is het vinden van een leuk koor nog niet gelukt. Ik houd me dan ook van harte aanbevolen voor tips!

Marieke van Vliet

Kindernevendienst steunt Rosemary

Herinnert u zich nog het vlamme pleidooi van Noortje Verwijs op eerste paasdag 2012 voor de Stichting *Hulp aan Rosemary*? En de daarop volgende sponsorloop in de stromende regen? (*Samenspel* 2012, aflevering mei/juni en aflevering september – red.)

Ook dit jaar heeft de kindernevendienst de Stichting *Hulp aan Rosemary* uitgekozen als doel om geld voor in te zamelen. Met het geld dat we inzamelen zorgen we ervoor dat Brigit, een meisje van 6 jaar uit Nairobi naar school kan. Haar schoolgeld, uniform en lunches willen we betalen. Op deze manier wordt het voor de kinderen heel concreet.

Op zondag 27 oktober hebben de kinderen een workshop gehad van Sandra. Sandra is de stichting "Hulp aan Rosemary" begonnen en kent Brigit ook. Sandra heeft ook veel materialen om armbandjes te maken en ze geeft ook workshops. Tijdens de workshop leerden de kinderen hoe je een slotje aan een armbandje maakte en ook gaf Sandra tips hoe je de kralen kon rijgen, waar je wat grotere kralen kon doen en welke kleuren goed combineerden. Al snel zagen we dat de kinderen (veelal jongens!!) zelf hele mooie kleuren en kralen bij elkaar bedachten. Elke armband zagen de kinderen en iedereen kreeg ook applaus voor zijn creativiteit. Door het priegelwerk werden alle kinderen rustig en waren zeer geconcentreerd bezig met hun armbandje. Op 3 november was Sandra er niet en moesten wij het als leiding van de kindernevendienst helemaal zelf doen. Gelukkig hadden we goed opgelet en hebben we met de kinderen weer veel mooie armbandjes gemaakt. Op 10 november zijn de armbandjes verkocht en we kunnen vertellen dat we 120 euro hebben opgehaald voor Brigit. Hiermee kunnen we haar heel blij maken! Nog niet alle armbandjes zijn verkocht en we zullen dit jaar nog een keer na de dienst de overige armbandjes verkopen. We gaan begin december starten met het adventsproject en in het voorjaar gaan we weer verder met het project "Hulp aan Rosemary". Via de zondagsbrief zullen we u hier van op de hoogte houden.

Een hartelijke groet namens de kindernevendienst,

Carla van Veen

Humor in de kerk (3)

Ds. Bart Baak (van 1981 tot 1993 wijkpredikant van onze gemeente) vervolgt in dit nummer van Samenspel zijn serie over Humor in de kerk en vertelt wat hij als predikant zoal aan (droge, grimmige, galgen-) humor heeft meegemaakt. Zijn conclusie: wat meer humor zou de sfeer van de zondagse vieringen en kerkelijke vergaderingen in Nederland zeer ten goede komen.

Nog een laatste verhaal over een trouwdienst, wat minder humoristisch, maar toch...

Het speelde zich af in Vlaardingen, onze tweede gemeente (1975-1981). Het was vrijdagmiddag tien voor vier. Ik werkte aan mijn preek voor zondag. Daar rinkelde de telefoon: het was de koster van de *Maranathakerk* in Vlaardingen-West, of ik het telefoonnummer van ds. X wist (ds. X was nog maar kort in Vlaardingen en zijn naam en nummer stonden nog niet in de telefoongids). Ik kon dat nummer geven en vroeg waarom hij dat nodig had. "Om vier uur heeft hij hier een trouwdienst maar hij is er nog niet". Na dit telefoontje had ik de neiging snel weg te lopen. Niet ten onrechte, want na enkele minuten ging de telefoon weer; de koster opnieuw met de boodschap dat niet werd opgenomen. Wat nu? Ik:

"Hebt u ds. V al gebeld die vlak naast de kerk woont?" Hij: "Ja, maar die is niet thuis. Wilt ú komen?" Ik na enige aarzeling: "Oké ik kom eraan". Snel kleepte ik mij om, grabbelde mijn koffertje met toga, bijbel en liedboek bij elkaar en reed via de randweg naar Vlaardingen-West. Vrijdagmiddag, spitsuur; om kwart voor vijf arriveerde ik. De koster nodigde familie en vrienden de kerkzaal in te gaan en wij, bruidspaar, dominee, ouderling en organist naar de kerkenraadskamer. "Waar zijn de liturgieën?", vroeg ik. "Die zou ds. X meebrengen....". In snel tempo enkele liederen uitgezocht, me in mijn toga gehesen en met bruid en bruidegom op weg naar de kerkzaal. Halverwege stopte ik plotseling, draaide mij om en vroeg: "Hoe heten jullie eigenlijk.....".

En zo begon de kerkelijke huwelijksbevestiging een uur later dan gepland. Gelukkig verliep alles wonderwel goed. 's Avonds om zeven uur werd bij ons aan huis gebeld, een bleke ds. X die kwam vertellen dat hij die middag in Rotterdam was en de trouwdienst totaal vergeten... Zaterdagmorgen werd er weer aangebeld nu was het de bakker die een taart bezorgde met daarop de woorden: "Heel veel dank van het bruidspaar."

Over taarten gesproken, eveneens in Vlaardingen.
Op enkele achtereenvolgende zaterdagochtenden werd bij ons thuis door een oudere heer een taart bezorgd. Hij had er steeds vier bij zich, voor elk van zijn favoriete dominees één. Ook onze kinderen lieten zich die taarten goed smaken en ze werden op den duur ietwat brutaal: "Vraag of hij vandaag een appelkruideltaart heeft.....".

Helaas kwam aan deze zaterdagse lekkernij abrupt een eind. Een dame belde op: "Bent u ook één van de predikanten die een taart van mijn vader krijgt?" Ik kon dat niet ontkennen. "Ja, maar vader is aan het dementeren en de banketbakker stuurt ons de rekening!" Einde taart.

Nog een taartverhaal.:
In een Brabants dorp had de bakker het heel druk met taarten bakken voor moederdag. Ach, dacht hij, wat zielig toch voor onze nonnen in het klooster, die krijgen niets. Daarop bakte hij een kolossale taart met daarop gespoten: "Niet gebaard, toch een taart".

Een bijzondere uitvaart.

Van trouwdienst naar rouwdienst verschilt maar één letter. Het speelde zich af in de Nederlandstalige *Protestantse Gemeente van Dénia*, Spanje, waar ik na mijn emeritaat in totaal nog één jaar gewerkt heb. Het is een hartelijke, gastvrije en gulle gemeenschap van Nederlanders die er permanent of tijdelijk wonen en die er voor een zondagse viering soms dertig tot veertig kilometer rijden voor over hebben. Na afloop is er een samenzijn dat nog langer duurt dan de dienst zelf. Een mevrouw was plotseling overleden en hoewel geen lid van de gemeente, wilden haar man en de uit Nederland overgekomen kinderen graag een viering in het crematorium van Dénia. Zo gebeurde het. Toen ik achter de kathedrond stond - ik was daar voor het eerst - zag ik ineens dat er naast mij een brandblusapparaat aan de muur hing. Vreemd toch een brandblusapparaat in een crematorium, wie bedenkt zoiets....? Maar het grappigste komt nog. Na de plechtigheid nodigden de man en zijn kinderen mij uit om mij voor de condoleances bij de familie te voegen. Als laatste was daar een Nederlander die mij vroeg: "Wilt u bij mijn dood de uitvaart leiden?" "Goed", zei ik "maar dan moet u wel opschieten, want over drie weken ga ik weer terug naar Nederland". Hij weer: "Geen probleem, als het zover is, bel ik u wel...". Al zes jaar niets van hem vernomen...

Bart Baak ☺

Doorn Groeten uit Rijsburg

Nee, ik ben niet aan het verhuizen, maar tijdens het schrijven van dit stukje was ik niet veel thuis. Sinds 1951 is Doorn onder predikanten een bijzondere plek omdat een intensief deel van de opleiding daar plaatsvindt. Op hetzelfde landgoed als waar het - voor velen bekende - *Roosevelthuis* zich bevindt, staat *Hydepark*. Een plek waar - zoals men zelf schrijft - "mensen elkaar kunnen inspireren en ontmoeten". *Hydepark* werd in 1885 aangekocht door een Amsterdamse bankier die daar in twee jaar tijd een indrukwekkend gebouw in neorenaissancestijl liet bouwen. In de buurt stond het al gauw bekend als 'het paleis'. In de tweede wereldoorlog werd de woning door de bezetter gevorderd en gebruikt als hoofdkwartier, maar door een Engels Bombardement volledig vernietigd. Tjonge waar kennen we dat van? Net als de *Christus Triumfatorkerk* kreeg de locatie kort daarna een bijzondere plek in de opbouw van Gods koninkrijk. Misschien kunnen we beide nog steeds een paleis noemen, maar dan dat van onze Koning! Zo stond in de maand november voor mij de pastorale training centraal. Gek-scherend zeg ik tegen mensen dat ik daar eindelijk geleerd heb een goed gesprek te voeren. Het waren lange intensieve dagen waar het gesprek centraal stond. Nee, niet even wat trucjes leren om het gesprek diepte te geven, maar vooral op zoek naar de persoon die je zelf bent, leren oog te hebben voor de ander terwijl je in gesprek bent en ontdekt waar het verhaal van de ander ook jou raakt. Hoewel de 'pastor' het gesprek enigszins stuurt, is het de bedoeling dat er een samenwerking ontstaat tussen 'pastor' en 'pastorant'. Beiden zijn ze verantwoordelijk voor (de inhoud van) het gesprek. Maar uiteindelijk is het voor iedereen een kwestie van 'in het diepe stappen' en het gesprek aangaan. Ik heb de afgelopen weken heel bijzondere gesprekken mogen voeren met leden van de deze gemeente. Iedereen heeft zijn levensverhaal met hoogte- en dieptepunten. Iedereen heeft zijn eigen persoonlijke geloofsovertuiging en -beleving. Vaak zien we alleen de buitenkant van mensen waar een heel verhaal achter schuilgaat. De één praat daar makkelijker over dan de ander. Voor de één is het verlies, het verdriet, de woede of het 'waarom?' prominent aanwezig, terwijl voor de ander meer de liefde, de troost, de hoop of het geloof centraal staat. Zo zijn we als christenen een veelkleurig geheel, gevormd door een paar losse (ogenschijnlijk) eenvoudige bloemen die elkaar nodig hebben om een schitterend boeket te vormen. In de gesprekken heb ik gemerkt dat voor iedereen de ontmoetingen in de gemeenschap (de kerk, de kring...) belangrijk zijn. Daarin vormen we dat boeket dat we aan de wereld mogen laten zien. Dat boeket kan dan ook alleen gevormd worden door om te zien naar elkaar, elkaar door dik en dun vasthouden, maar zeker ook, en hoe moeilijk ook, door zelf het signaal afgeven dat je iemand mist of behoefte hebt aan een praatje. Is dat dan alles? Nee, het boeket moet omsloten worden door een bijna onzichtbaar ijzerdraadje. Voor de één is dat het ijzerdraadje waarmee Jezus aan het kruis werd genageld, voor de ander is het de Heilige Geest die ons daartoe inspireert en een derde noemt het 'de beschermende hand van God', voor mij is het dat alle drie. Dat doet me denken aan een stukje dat ik met enkelen van u mocht lezen uit Jesaja 41.

*De Heer zegt: 'Israël, mijn dienaar, volk dat ik heb uitgekozen, nakomelingen van Abraham, mijn vriend, ik haalde je terug van het eind van de wereld, ik riep je van de uit-
hoeken van de aarde. Ik zei: Je bent mijn dienaar, jou heb ik uitgekozen, nooit heb ik je
afgewezen. Wees dus niet bang, ik ben bij je. Kijk niet angstig rond, ik ben je God. Ik
maak je sterk, ik help je, ik ondersteun je, ik ben je behoud.'*

Anne Post

Ambtsdragers & vrijwilligers

gevraagd. Waar voel jij je toe geroepen?..

Dat was een paar weken geleden het onderwerp van de preek van Berit Bootsma. Waarom doe je bepaalde dingen in het leven? Waarom neem je bepaalde vrijwilligerstaken - bijvoorbeeld in de kerk - op je? Is dat omdat iemand anders je zo goed heeft weten over te halen of doe je het omdat een bepaalde zaak je ter harte gaat? Zijn er zaken waar jij je toe geroepen voelt in je leven?

Voor Berit zelf was er bij haar roeping geen stem uit de hemel. Het was eerder de constatering dat God, het geloof en de theologie haar hart en ziel heeft en dat zij steeds daarbij terugkwam.

Uit haar preek klinkt een appèl om mee te doen en een taak op te pakken. Voelt u zich geroepen? Er zijn mensen nodig die in het hier en nu meebouwen aan Gods Rijk en onze gemeente. Dat kan zijn als ambtsdrager, er is nog een vacature voor een diaken en één voor een kerkrentmeester, maar dat kan ook door bepaalde andere werkzaamheden voor je rekening te nemen, waarbij je bv. geen deel hoeft uit te maken van de kerkenraad. Denk bijv. aan administratieve en boekhoudkundige werkzaamheden, hulpkoster, tuinonderhoud, klussenploeg, etc. etc.

Wat zijn jouw kwaliteiten die je zou kunnen inzetten?

Voor informatie en opgave graag e-mailtje naar Wilma Beeftink (scriba),:
SCRIBA@CTKERK.NL

Kerstviering doven en slechthorenden

Op woensdag 18 december zal de kerstviering van stichting *Philadelphiazorg* locatie Hagehorst plaatvinden. Hagehorst is een woonvorm voor mensen met een verstandelijke en een auditieve beperking, gevestigd aan de Denenburg in Den Haag.

De kerkdienst wordt geleid door ds. J. Kievit (dovenpredikant). Medewerking wordt verleent door de cliënten van Hagehorst, Lienhorst en het Hofje van Castellum. (gebarrenkoor en kerstspel). Doventolken zijn aanwezig. Plaats: *Pax Christikerk*, Vlamburg 2, Den Haag Mariahoeve. De kerstviering begint om 15.00 uur. Bij de ingang wordt een collecte gehouden. Deze is bestemd voor de voedselbank. Iedereen is van harte welkom!

Uit de kerkenraad

oktober 2013

FINANCIËN

Een gezonde financiële huishouding ontstaat uit:

- kerkelijke bijdragen;
- exploitatiekosten van het kerkgebouw;
- traktementskosten predikanten.

Wat betreft de kerkelijke bijdragen zal nog eens kritisch worden gekeken naar de *Aktie Kerkbalans* en tussentijdse wervingsacties, hoe mensen ervan te doordringen dat het belangrijk is dat iedereen naar draagkracht ook bijdraagt. Men is zich veelal niet bewust van wat de consequenties zijn, wanneer de financiële middelen ontoereikend blijven.

De exploitatie van het kerkgebouw kan verbeterd worden door het opvoeren van de verhuur en verlaging van de energiekosten. Wat de verhuur betreft zijn er gezien de beschikbare capaciteit zeker nog mogelijkheden. Het is dan zaak een manier te vinden om potentiële huurders te interesseren.

Qua energiegebruik blijkt de *Christus Triumfatorkerk* veruit het duurste kerkgebouw in Den Haag. De energiekosten vormen maar liefst 1/3 van de exploitatiekosten en er zal worden gekeken naar mogelijkheden om die kosten te drukken.

De kosten van de predikantsformatie moeten worden gezien in het licht van de herstructurering die de PGG heeft ingezet. Voor de combinatie Haagse Hout-Archipel betekent het dat *Kruispunt* in Mariahoeve medio volgend jaar gaat sluiten. Er zal uiteindelijk tot een evenwichtige verdeling moeten worden gekomen van de capaciteit die voor de combinatie als geheel beschikbaar blijft. Het budget voor het aantrekken van een hbo-theoloog wordt nu tijdelijk ingezet voor een deeltijddienstverband van ds. R. de Mey Mecima in de afbouwfase rond Kruispunt. Het is van belang om te voorkomen dat mensen afhaken doordat zij zich met de sluiting van hun vertrouwde kerkgebouw ontheemd en in de steek gelaten voelen.

Op grond van het verslag van de kascontrolecommissie voor de wijkkas, kan de penningmeester over 2012 décharge worden verleend.

MEDEDELINGEN

- Moderamen: Vanuit het moderamen wordt gemeld dat drie mensen zich beschikbaar hebben gesteld om deel uit te gaan maken van een beamerteam. Via *Samenspel* zal een oproep worden geplaatst voor meer medewerkers. Door een abonnement te nemen op de digitale versie van het nieuwe liedboek, kunnen de leden van het beamerteam daarop inloggen en via dat programma hun presentaties maken. Met het abonnement zijn dan meteen ook de auteursrechten afgekocht die voor het projecteren van de liederen aan Buma/Stemra verschuldigd zouden zijn.

- Predikanten:

Ruud Stiemer wordt afgevaardigd naar de Generale Synode van de *Protestantse kerk in Nederland*, Hij vervult daarmee de vacature die voor de 'Classis 's-Gravenhage I' is ontstaan doordat ds. Trinette Verhoeven president van de Evangelisch-Lutherse synode is geworden en uit dien hoofde in de synode van de PKN zitting heeft.

Beide predikanten hebben een scholingsplan opgesteld. Bij de evaluatiegesprekken zijn deze plannen besproken en heeft het moderamen er goedkeuring aan gehecht.

- AK-PGG: In de vergadering van 18 juni jl. heeft de heer Willems van de wijkgemeente *Duinzichtkerk/Vredeskapel* een pleidooi gehouden, dat de combinaties moeten gaan beseffen dat zij 'hun eigen broek zullen moeten ophouden.' Ook in de reactie op de concept plaatselijke regeling wordt voorgesteld om de financiële structuur te wijzigen, met als belangrijk uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor een sluitende rekening veel meer bij de wijkgemeenten komt te liggen. Het is goed dat er een verschuiving in de opvattingen lijkt te komen. In het verslag van de desbetreffende AK-vergadering wordt overigens ook het solidariteitsbeginsel als een pijler van het PGG-beleid genoemd.
- AK-GKO: Ds. Peter Bakker heeft het plan om zich parttime in te zetten voor 'Den Haag in beweging voor Jezus Christus'. Dat betekent dat de *Pax Christikerk* formatievermindering tegemoet zou kunnen zien. Genoemde organisatie zoekt nog de financiële middelen voor een betaald dienstverband. De AK ziet erop toe dat dit op een goede manier geregeld gaat worden en niet ten koste zal gaan van de wijkgemeente *Pax Christikerk* doordat daar activiteiten weggetrokken zouden worden. Sinds de sluiting van het eigen gebouw, kerkt de *Vrije Evangelische Gemeente* nu iedere zondag samen met de *Noorderkerk*gemeente. Mede vanuit het moderamen van de GKO wordt gewerkt aan de organisatorische invoeging.

Wilma Beeftink

Puzzel

De oplossing van het vorige cryptogram:

Horizontaal: 2 halsmisdaad 11 editie 12 Dakar 13 roeren 14 trom 16 echtbrekers 19 wijs 20 ballade 23 BLO (Bijzonder Lager Onderwijs) 24 lor 25 ode 27 flink 29 snor 30 tan 31 mep 32 ijzergaren 35 bate 36 Nabije-Oosten

Verticaal: 1 tien 2 herdershond 3 ADO 4 liefhebberij 5 str 6 mie 7 DDT 8 aardewerk 9 AKO 10 damesschoenen 15 betaling 17 belofte 18 rij 21 al 22 don 26 do 28 Larson 31 meter 33 ABS 34 rat.

Dit was, desnoods met het nodige zoek- en giswerk, toch wel te doen zonder een halsmisdaad te begaan? Nee? Tsjja, de volgende is van hetzelfde laken en pak.

Toch veel plezier en succes.

Adriaan Sala

1		2		3		4	5	6		7
						8				
9										
10					11			12		
					13		14			
15							16			
		17	18	19						
20						21				
								22	23	
		24	25		26					
								27		
28										

HORIZONTAAL

- 1 grondstof voor krukken? (11)
- 8 Elfstedenkoorts: "It giet ..." (3)
- 9 vreemd dat je de aarde geinig noemt (11)
- 10 in Hanoi doen ze er een intelligent spel mee (6)
- 12 luchtplaats voor pluimvee, maar van hardlopen komt niet veel (3)
- 13 de appel valt niet ver van de boom, daar kan vader van meepraten (4)
- 15 schrik van misdadigers (3)
- 16 dat beest is erg dood; het is zelfs uitgestorven (4)
- 17 hatsjoe verhaspeld (... qua non) (4)
- 20 vaak zijn het er meer en meestal steekt ie geen hand uit (9)
- 22 TomTom maakt er handig gebruik van (en anderen ook) (3)
- 24 denk aan de maximumsnelheid! (9)
- 27 één is negatief (3)
- 28 piano voor speler zonder handen? (11)

VERTICAAL

- 1 voor lekker brood: lotenbreken.nl (13)

- 2 er is een therapeutisch spel voor ontwikkeld (11)
- 3 ondanks medicijnen kun je er flink aan lijden (5)
- 4 van NOI of van Meerder voort (4)
- 5 een beetje mug laat zich hierdoor toch niet tegenhouden? (3)
- 6 het Rijksmuseum heeft er één (13)
- 7 de argumenten van Govert stoelen nergens op, toch doet hij een andere suggestie (13)
- 11 met mekaar (5)
- 14 een bedrijf moet er aan doen om bij te blijven (2)
- 18 als je de pc wegdenkt, blijft hier niets van over (2)
- 19 in het leven geroepen voor onze veiligheid (4)
- 21 om kort te gaan: het sluit erop aan (3)
- 23 een dominee mag zich best afvragen wat er van zijn werk blijft hangen (5)
- 25 wijze windrichting (4)
- 26 verliefd of gek hebben wat gemeen (3)